

Storbyområder i Europa

Hva er hovedfokus for europeiske storbyområder framover?

Peter Austin
byrådsavdeling for byutvikling

Innlegg på Osloregionens felles faggruppesamling, 30.08.2023

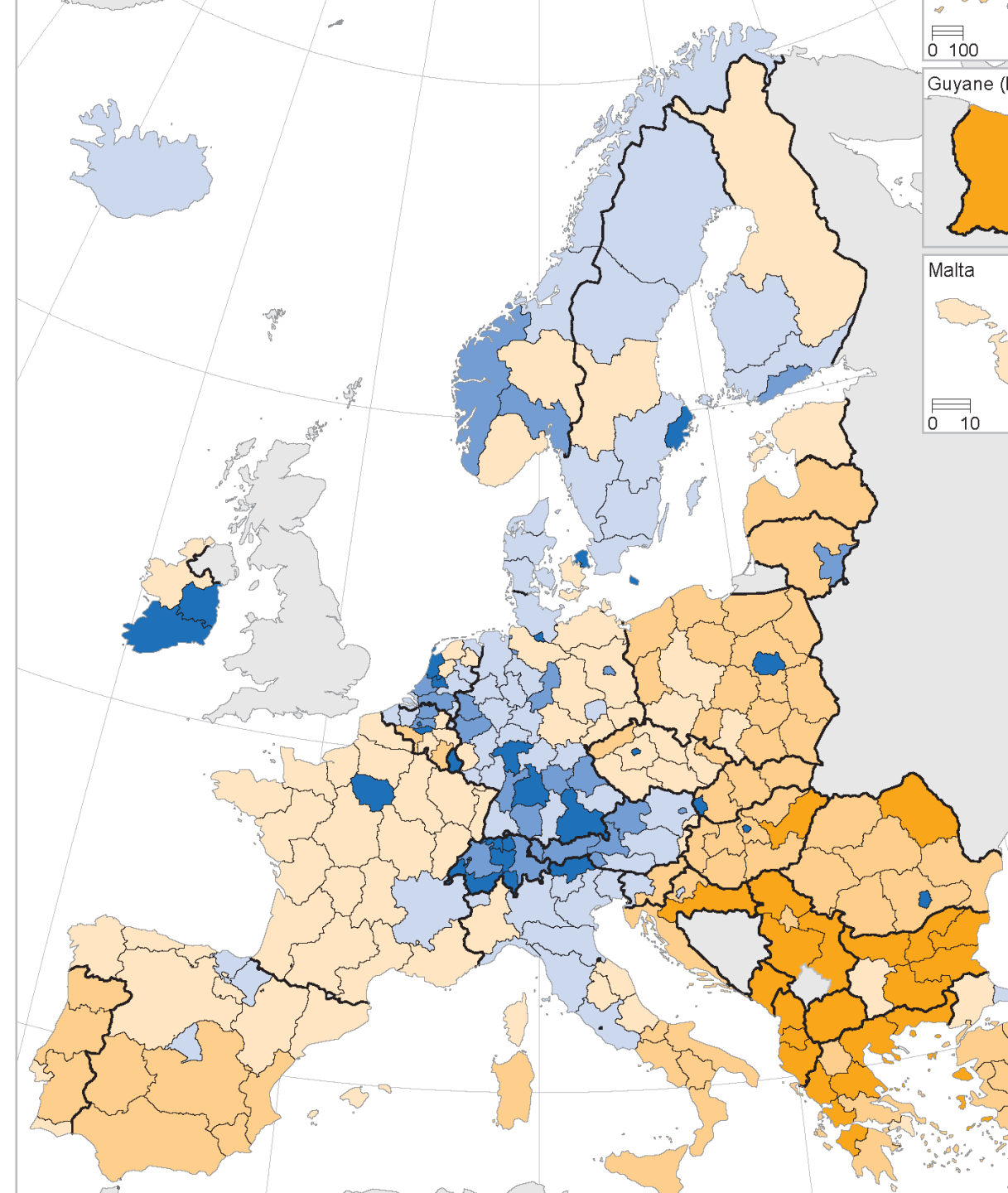
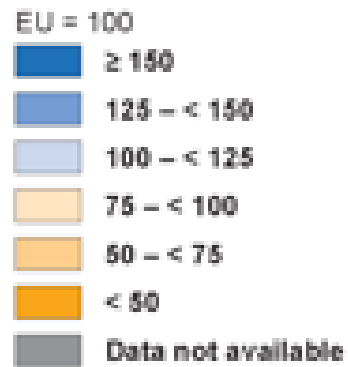

Foto: Peter Austin 2023, Mannheim BUGA 23

Store forskjeller mellom land, regioner og byer

BNP/innbygger justert for lokal kjøpekraft (PPS), 2020

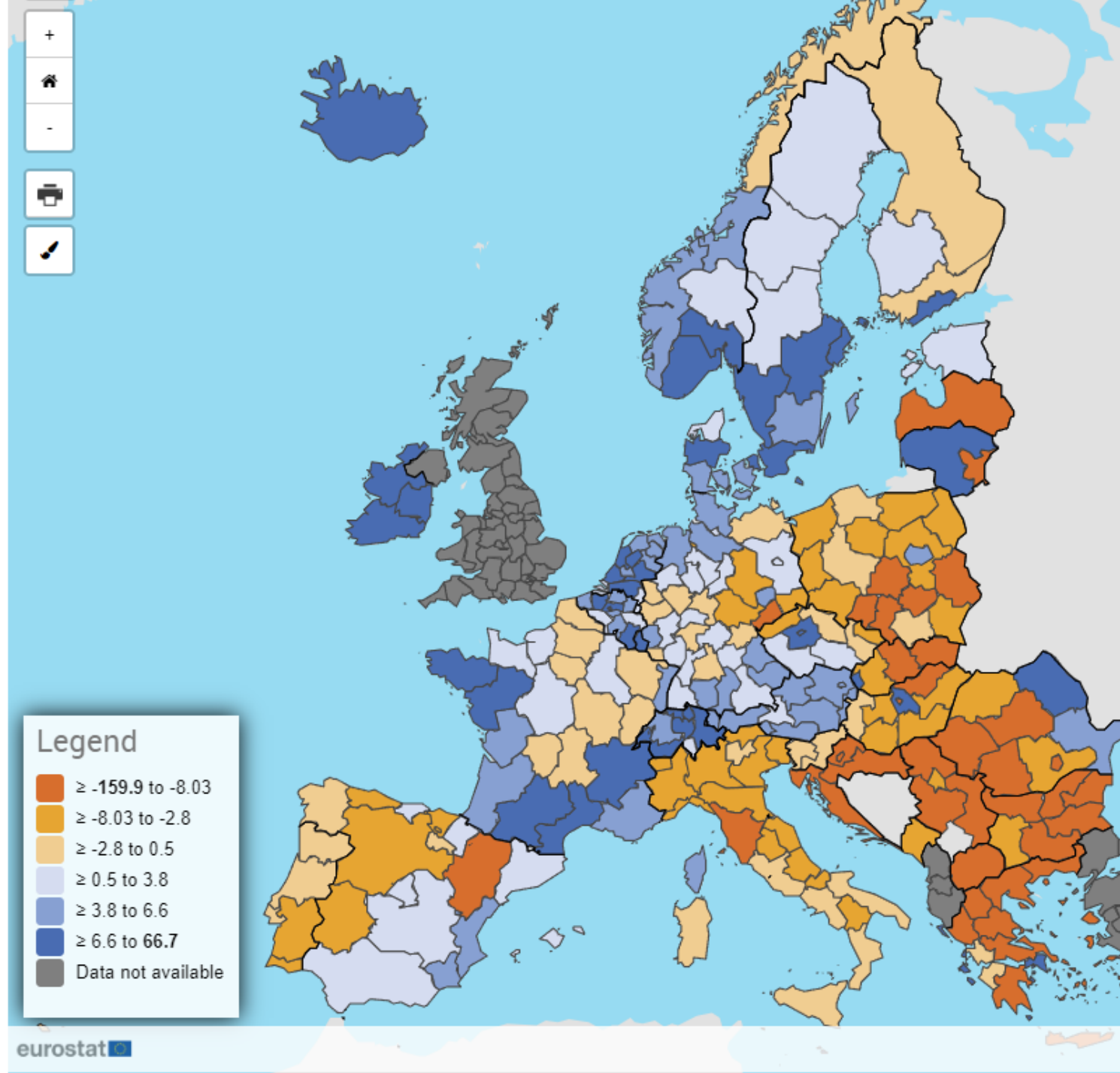
eurostat

Oslo

Stor variasjon i demografisk utvikling

Endringer, per 1000 innbyggere 2021

Osloregionens suksess, i et *bredt* internasjonalt perspektiv

- ▶ Tett strategisk samarbeid **Oslo-Akershus**, og policy-samhandling i Osloregionen
- ▶ **Bompengersystem**
 - Medfinansiering av store infrastrukturprosjekt
 - Mulighet for trafikkstyring (differensiering av tid og kjøretøy)
 - Langsiktighet
- ▶ Et sterkt og innovativt **næringsliv** som utnytter regionens sterke sider
- ▶ Sterkt vern av **natur og kulturminner**
- ▶ **Samarbeid om løsninger**, basert på drøfting, kunnskap og tillitt

“The choices cities make now will shape the lives of generations to come.” (2019)

Styrker å bygge på

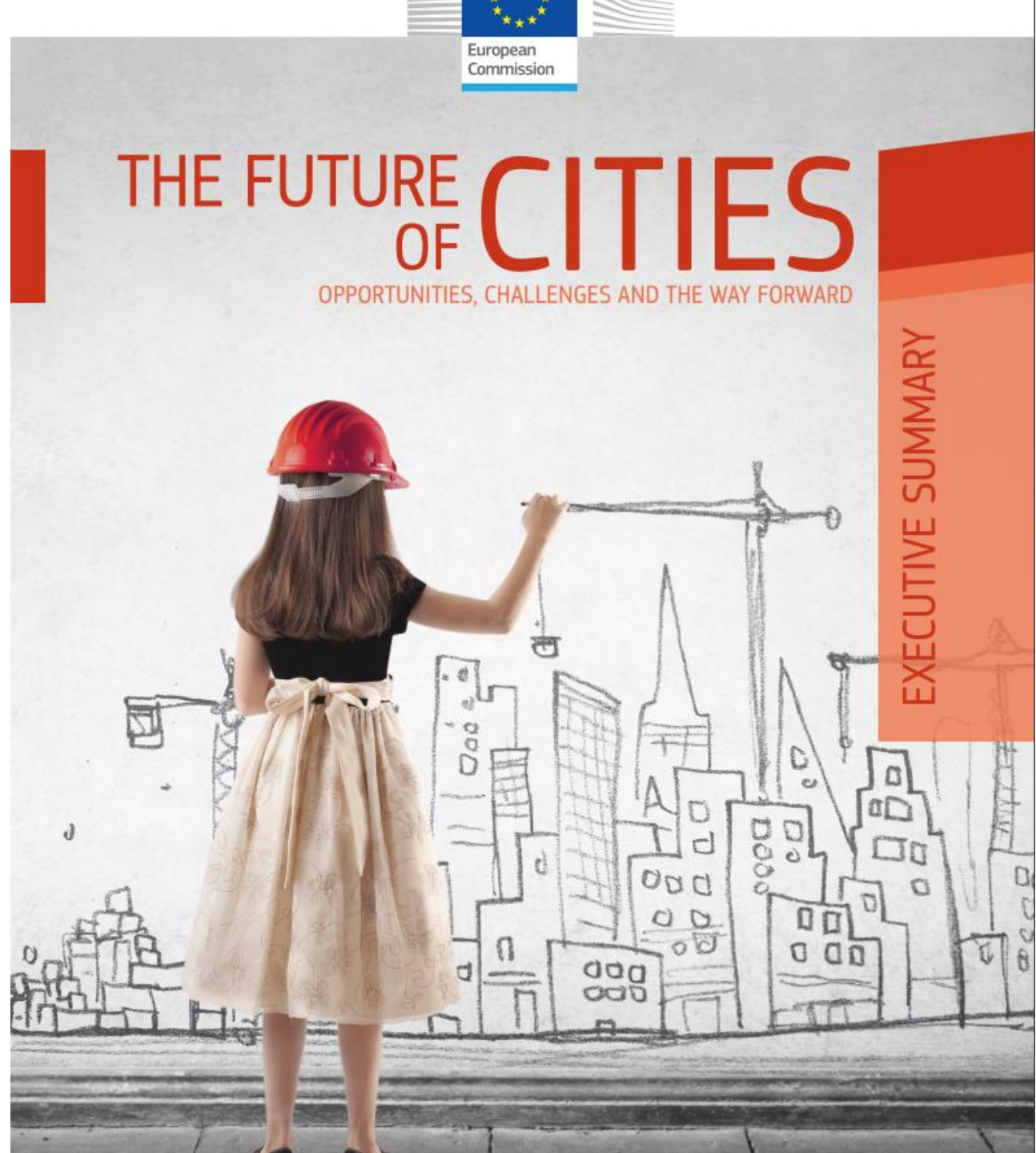
- ▶ Innovasjon, teknologi og kunnskap
- ▶ Nav for medvirkning og globalt viktige bærekraftløsninger
- ▶ Helhetlige og bred geografisk tilnærming
- ▶ Handlingsevne - tyngdekraft

Utfordringer som krever handling

- ▶ Affordable housing (utfordring)
- ▶ Polarisering

Oslo

Utfordringer som følge av Covid-19 og ukrainakrigen

- ▶ Betydning av kvalitet i nærmiljø
- ▶ Nye relasjoner i transport og kommunikasjon
- ▶ Sårbarhet for tilgang på energi, vann og mat
- ▶ Betydning av raushet og nære relasjoner (Covid-19 og flyktninger)
- ▶ Økende usikkerhet og ustabilitet

Ny fokus: polykrise

- ▶ Flere kriser som treffer samtidig
 - I skyggen av Covid-19
 - Krig og følger virkninger i vårt nærområde
 - Klima-kollaps – parismål-falitt og tilpasning
 - økonomisk uro, ressursmangel (særlig mat og energi)
 - Økende sosioøkonomisk spenning og politisk polarisering (EU valg 2024)
 - Digitalisering (KI)
 - Boliger
- ▶ Forsterket behov for samordning og samarbeid på alle nivåer
- ▶ «To fail is not an option!» (Kommissjonær Timmermans, Torino, mai 2023)

Oslo

Foto: METREX

Konsekvensene av klimakollaps merkes mer og mer

Europa *har* lykkes på flere måter: evne til krisehåndtering og stabile rammer

Utfordringer og løsninger

- ▶ EU-utvidelser
- ▶ Tidligere kriser
- ▶ Nyere kriser:
 - Finanskrisen
 - Brexit
 - Covid-19
- ▶ Nåværende og framtidige kriser
 - Energi (RePowerEU)
 - Klima (Fit for 55)
 - Taksonomi
 - Rule of Law
 - Russlands fullskala invasjon av Ukraina

Langsiktige og stabile rammebetingelser

- ▶ Felles traktater – grunnlov og innretning
 - Maastricht, Lisboa
 - Styringsstrukturen / demokrati
 - Indre marked
 - Fordeling av ansvar og myndighet mellom medlemsland
- ▶ Kunnskap, forskning og formidling
- ▶ Euro – Schengen – Toll-union
- ▶ EØS-avtalen

No «one size fits all» for storbyregionalt samarbeid

Hovedinnretninger

- ▶ Formelt – lovpålagt og tydelig avgrenset
 - Barcelona, Stuttgart, Torino, Stockholmsregionen, Lisboa, Paris
- ▶ Prosessorientert – viktigst er å jobbe sammen om omforente fellestema (også for finansiering)
 - Warszawa, Praha, Brno, Amsterdam, Zürich, Brussel, Helsinki, Riga, Lyon
- ▶ Makroregioner
 - Østersjøregionen, Donaubassenget, Rhindalen, EuroDelta, Nordsjøregionen, ØKS

Hva med By-Land samhandling (Urban-Rural)?

- ▶ Økende fokus i EU
- ▶ Tre hovedrelasjoner
 - Leveranse av ressurser fra landområder til storbyen (mat, strøm, vann m.m.)
 - Strategisk planlegging
 - Ressursfordeling, for å sikre likeverdige tjenester over hele området

Ingen, og ingen steder, skal være glemt

▶ Green transition and social justice er Europas hellige gral.

- Hvilke samfunnsgrupper / steder er hardest rammet av klimaendringer?
- Hvilke samfunnsgrupper / steder har størst ansvar for klimaendringer?
- Hvilke samfunnsgrupper / steder har størst kapasitet til å omstille seg?

▶ Verktøykasse

- Støtte til mest utsatte
- Målrettede strategier for å oppnå størst effekt
- Kommunikasjon om rettferdighet

▶ Misnøyens geografi

- Opplevelse av å sakke akterut i forhold til samfunnet for øvrig
- Forskning* viser at kynisme og skepsis kan best møtes med
 - Økt sysselsetting for alle samfunnsgrupper
 - Økte andeler med høyere utdanning
 - Kvalitetsforbedring i offentlig forvaltning
 - Flere bosatte fra andre deler av Europa
 - Økt befolkningstetthet.
- Offentlige investeringer reduserer lokal motgang
- Styrking av små og mellomstore byer, gjennom stedsrelatert samfunnsutvikling

* WP 03/2023, DG Regio

Samarbeid på alle nivåer er nøkkelen framover

- ▶ Green transition and social justice
 - Et nullutslippssamfunn hvor alle er med
- ▶ Storbyregioner som nav for kunnskap, økonomisk utvikling, miljø og samfunn
- ▶ EU program for bærekraftig byutviklingsprogram på fire nivåer
 - Targeting neighbourhoods
 - Cities
 - Functional urban areas
 - Urban-Rural
- ▶ Støtte til storbyregionale program og strategier

Oslo

Foto: Peter Austin, EU Cities Forum, Torino 2023

Hva er fokus for europeiske storbyregioner framover?

▶ EU Urban Agenda temaer i Osloregionen?

- [Sirkulærøkonomi](#)
- [Klimatilpasning](#)
- [Kultur og kulturarv](#)
- [Digitalomstilling](#)
- [Energiomstilling](#)
- [Boliger for alle](#)
- [Inkludering av innvandrere og flyktninger](#)
- [Arbeidsplasser og kompetanser](#)
- [Bærekraftig arealbruk og naturtilpasning](#)
- [Mobilitet](#)

▶ EU samarbeidsprogram

- Interreg (Europa, Østersjøprogram, ØKS)
- ESPON (samfunns- og spatial forskning)
- Horizon Europe (forskning)
- New European Bauhaus

▶ Samarbeidsarenaer

- European Metropolitan Authorities (EMA)
- METREX / Nordic-Baltic network
- Metropolis

▶ Også: ad hoc samarbeid, studieturer, konferanser m.m.

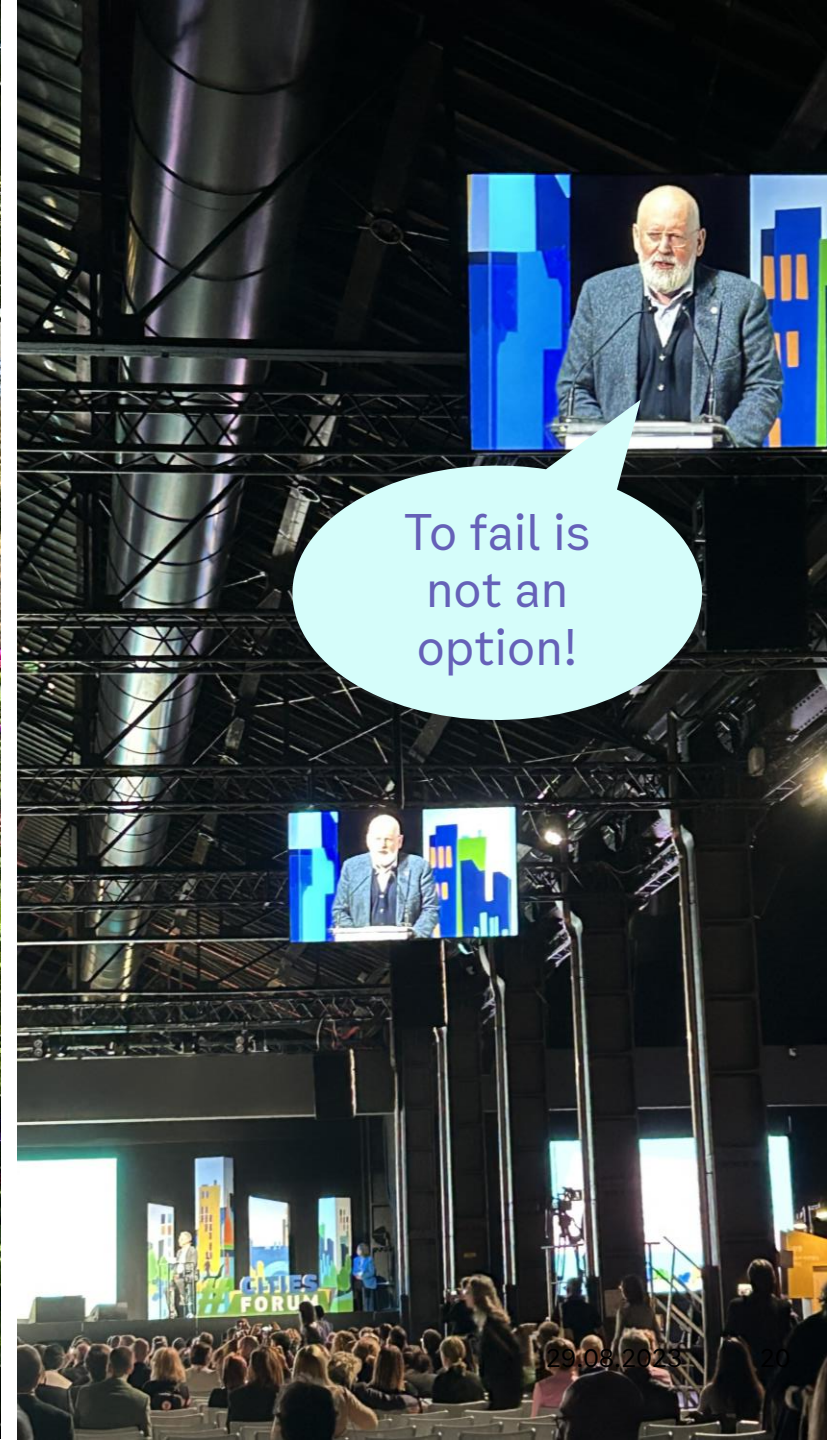

FC WikiHouse

CMA CGM

CMA CGM

Takk for meg